

INGEZONDEN.

POKKEN OF WATERPOKKEN?

Gaarne geef ik VELDHIJZEN antwoord op de door hem gestelde vragen op bldz. 990 van dit *Tijdschrift*. Ik zal mij tot enkele hoofdpunten moeten bepalen, aangezien de vier Haagsche gevallen uitvoeriger zullen worden beschreven door den behandelenden geneesheer.

Allereerst dan vestig ik de aandacht er op, dat de diagnose niet alleen bij het zesde geval door enkelen in twijfel werd getrokken, doch dat deze twijfel zich ook uitstreckte tot alle andere gevallen. Zelfs bij den Afrikaanschen student, die aan pokken overleed, en dat een klassiek geval was, werd in den aanvang door enkelen de mogelijkheid van waterpokken niet uitgesloten. Deze twijfel is bij Nederlandsche geneesheeren begrijpelijk, omdat niet alleen slechts enkelen pokken gezien hebben, doch ook omdat het referaat van KUIJPER (*N. T. v. G.* 1923, 1ste helft, no. 16) geen herinnering meer bij hen heeft achtergelaten. Bij afwezigheid van pokken stelt men geen belang er in.

Wat nu het zesde geval van mijn mededeeling betreft, de zieke werd den 22sten Februari opgenomen. Den 26sten werden de lichaampjes van GUARNERI door ROCHAT, den patholoog-anatoom en bacterioloog van het gemeente-ziekenhuis alhier, gevonden. Den 1sten Maart werd patiënt gevaccineerd door KOCH, directeur dier ziekeninrichting, omdat de zieke ongeveer 40 jaar geleden gevaccineerd was. De pokken kwamen heftig op en waren te beschouwen als een „versnelde area-reactie”, wat dus er op wijst, dat op dat oogenblik eenige immuniteit aanwezig was.

Den 13den Maart werd patiënt genezen ontslagen.

's-Gravenhage, September 1926.

D. J. HULSHOFF POL.

KINKHOEST EN VACCIN.

In het artikel van ADRI KRIJGER in het *Tijdschrift* van 11 September trof mij haar vierde slotsom, betreffend de vaccinbehandeling bij kinkhoest: „Vooraf bij zuigelingen verdient het toepassen van de vaccinothérapie aanbeveling”, waarin ik zuigelingen zou willen lezen als: zeer jonge kinderen. Tot het aantal patiëntjes, lijdend aan kinkhoest (ongeveer 18), die ik vaccineerde (van welke verschillende met gunstigen uitslag 1), behoorde een zeer jong kind, dat op deze behandeling zóó uitermate treffend reageerde, dat ik door dit geval alléén, mij tot de besliste voorstanders der vaccinatie zou rekenen. En nu maakt één zwaluw nog geen lente, maakt één stippe werking van een vaccin of serum dit geneesmiddel nog niet tot specificum, doch de bevinding van KRIJGER geeft mij te meer recht, de vaccinatie bij zuigelingen en zeer jonge kinderen voor te staan. Tevens is in mijn geval het vaccin niet als voorbehoedmiddel, doch in een gevorderd tijdperk der ziekte — eigenlijk als laatste redmiddel — toegepast.

Het betrof een kindje, ruim 10 maanden oud, dat in den aanvang van den kinkhoest een huidinfectie doormaakte, waaraan zich een acute spijsverteringsstoornis aansloot (met braken, diarrhee, onderhuidsche bloedingen), een toestand van echte intoxicatie (in welken tijd eiwitmelk haar onschatbare waarde toonde). Nauwelijks hiervan eenigermate bekomen, kreeg het kind met broertjes en zusjes samen mazelen; daarmee gepaard gaande hersenverschijnselen en opvolgende longontsteking dreigden het einde te zullen brengen. In dit wanhoopsstadium, terwijl de aanvallen van kinkhoest steeds allerhevigst waren met cyanose en stikkingsgevaar, werd met vaccinatie begonnen, die na vier inspuitingen (van 500, 500, 1000 en 1500 millioen kiemen) een verwonderlijke wending ten goede tengevolge had, waardoor het kindje in korten tijd volkomen genas.

Utrecht, September 1926.

K. A. ROMBACH.

1) Tijdens en na de behandeling heeft het mij getroffen, dat in vele gevallen spontaan door de moeder het middel geprezen werd: de vox populi — in casu vox matris — heeft in deze materie toch wel eenige waarde.